

stand, naar hele Armeen skal holdes rustet, vil koste, og hvis den høitærede Minister skulde see sig istand til nogenlunde at angive dette, troer jeg, at en saadan Talangivelse vilde høres med Interesse.

Krigsministeren: Jeg skal ligeoverfor de Udtalelser, der fremkom fra det ærebe 7de Medlem for 1ste Kreds (David), bemærke, at, naar jeg i sin Tid har udtalt det Haab, at Udgifterne ikke vilde blive saa høje, som de nu ere blevne, da er det steet i fuldkommen god Tro. Det var ikke muligt under de Forandringer, som Forhandlingerne om Forslaget til Hærloven medførte, nøie at oversee, hvad den endelige Bekostning vilde blive; men dertil kommer, at jo ogsaa Forslaget til Pønningssloven for Hæren undergik Forandringer, der medførte forøgede Bekostninger. Dette var Ting, hvis Indflydelse man ikke kunde forudsæe. Jeg troer endvidere, at Alle de, som have beffæstiget sig med denne Sag, vilde indrømme, at den er saa omfattende, at det maatte være umuligt, førend man kom til et definitivt Budget, nøiagtigt at forudsige, hvad Bekostningen vilde blive. De her angivne Omstændigheder have samvirket til at give mit Budget et større Omfang, end jeg ifjor forudsatte. Jeg maa iøvrigt tilføie, at der paa dette Aars Budget er adskillige Poster, som ere blevne høiere, netop ifølge Bevillinger, som ere blevne givne i det andet Thing, hvilke jeg tildeels har troet at maatte tiltræde, deels selv har foreslaaet, og at Bekostningerne derved ere blevne noget større, end der nødvendigviis maatte være en Følge af Hærloven og Hærens Pønningsslov. Det er jo visnok ikke noget ganske Nyt eller Uørt, naar man kommer til Gjennemførelsen af en meget omfattende Plan, at Bekostningerne da blive noget større, end man oprindeligt havde tænkt sig det. Jeg troer, naar det høie Thing vil tage alle de Omstændigheder, som jeg nu har nævnt, med i Betragtning og navnlig vil tage Hensyn til de Forandringer, som Forslaget til Hærens Pønningsslov undergik, og til den naturlige Usikkerhed, som altid maa klæbe ved foreløbige Beregninger, at det da maa erkjendes, at Overskrivelserne og de Foran-

dringer, som senere ere indtraadte, ikke ere saa usforholdsmæssig store, som man maatte antage efter de Ytringer, der fremkom fra den ærebe 7de Landsthingsmand for 1ste Kreds (David). — Naar det ærebe Medlem har fremhævet, at man ikke vil kunne anskaffe Fourage og Brød for de Priser, som ere angivne paa Budgettet, saa skal jeg bemærke, at der om dette Punkt findes en Forklaring i de Anmærkninger, som have ledsaget Budgetudkastet; det vil deraf sees, at man har fulgt den samme Fremgangsmaade som tidligere og angivet de paagjældende Summer calculatorisk efter Gjennemsnitspriserne fra de tidligere Aar. Dette er, som sagt, nærmere forklaret i Anmærkningerne, og jeg skal derfor ikke opholde mig videre derved.

Et æret Medlem (Fischer) har spurgt, om Krigsministeren tilnærmelsesviis kunde angive, hvad en Maanedes Krigstilstand vilde koste. Dette Spørgsmaal seer jeg mig ikke istand til at besvare, idet det ganske maa komme an paa, hvor stor en Styrke man vil udruste. Der vil jo være en Tilbøielighed og en Trang til at udruste og at holde i Felten saa stor en Hær, som man paa nogen Maade kan reise og tilfredsstillende kan ordne, men hvor langt man kan gaae i saa Henseende, lader sig ikke forudsæe. Det høie Thing har jo for nyligt havt foreliggende en Statsrevisions Betænkning, hvori det var opgivet, hvilke Summer der vare medgaaede til Hæren i sidste Krig. Jeg troer, at der i dem vil kunne findes en nogenlunde rimelig Maalestok for, hvad man i Fremtiden maa vente at ville komme til at udgive i en Krigstilstand. Det er ikke rimeligt, at Udgifterne vilde blive mindre end dengang, men jeg er overbevist om, at man med den nugjældende bedre Ordning vil være istand til med samme Offre at tilveiebringe langt større Resultater. Tidligere var man nødsaget til at hjælpe sig, som man bedst kunde. Man maa huse paa, at en daarlig Ordning i ethvert Fald ikke koster færre Penge end en god; tvertimod, den vil altid koste Mere. Forstjellen er den, at man ved den hensigtsbarende Ordning opnaaer et større Resultat med de samme Offre, og i saa Henseende nærer jeg ikke den ringeste Tvivl.